

EU behöver fler innovationer, inte fler förbud

Foto: Bengt Säll

Miljöforskare anser att kemikaliereglerna måste skärpas för att skydda vår hälsa och miljö. Vi delar ingångsvärdet och står bakom målen med EU:s kemikaliestrategi men menar att debattörerna presenterar en kraftigt förenklad bild av kemikaliepolitiken. Det skriver företrädare för IKEM i en replik.

REPLIK | KEMIKALIER

REACH-förordningen är en av världens mest omfattande kemikalielagstiftningar och reglerar i princip alla ämnen som produceras och säljs inom EU. [Forskningen](#) visar också tydligt att den problembild med kemiska föroreningar som målas upp av debattörerna ([SvD Debatt 23/10](#)) har minskat under 2000-talet i EU-länderna, medan samma problem i stället har ökat i länder som Kina, Indien och Nigeria. Av de 9 miljoner dödsfall som debattörerna

hänvisar till sker svindlande 90 procent i låg- och medelinkomstländer i framför allt södra och sydöstra Asien. Alla dödsfall till följd av kemiska föroreningar är fruktansvärda och måste bekämpas. Just därför är det alarmerande för den globala hälsan att europeisk kemiindustri som står för de lägsta utsläppen stadigt tappar i konkurrenskraft medan Kina ensamt förväntas stå för mer än hälften av den globala kemikalieproduktionen år 2030.

Vi delar debattörernas bild av att det är problematiskt att den utlovade REACH-revideringen verkar har bordlagts till nästa kommission, men ser det som än viktigare att regeringen tar ansvar för att driva på den globala utvecklingen av harmoniserade kemikalierregler. Därför är vi glada att statsrådet Romina Pourmokhtari deltog i den senaste förhandlingen om ett globalt ramverk för kemikalier och avfall. 92 procent av de illegala ämnena som återfinns i EU kommer från produkter importerade från utomeuropeiska länder. Den låga efterlevnaden, framför allt inom e-handel, är farlig för hälsa och miljö samtidigt som den riskerar försvaga konkurrenskraften ytterligare för alla de europeiska kemiföretagen som följer regelverken. Tillsyn och marknadskontroll måste prioriteras högre för att värna människors hälsa och miljö.

Kemikalier finns för att dess egenskaper har en avgörande betydelse för samhället. Utan innovativ kemi blir det varken solceller, återvinningsbara batterier eller vacciner. Det blir heller inget biobränsle, fossilfritt stål eller hållbart byggande. Kemikalier kan vara både livsviktiga och livsfarliga samtidigt och Sveriges kemikaliepolitik måste bygga på att ämnen kan hanteras och produceras säkert, inte primärt på ämnens inneboende faror. En förbudsivrande politik kan bli skadlig för hela samhället, trots de goda intentionerna.

Svensk kemiindustri ligger i framkant när det gäller utvecklingen av nya ämnen och produktionstekniker men kan göra ännu mer. Företagen investerar årligen drygt två miljarder kronor i forskning och innovation. Utan en sammanhållen politik för hur utveckling av nya regelverk ska samverka med företagets innovationsvilja och myndigheternas tillsyn kan drivkrafterna för att investera i ny kemi i Sverige helt gå om intet.

Det räcker alltså inte att Sverige driver på för att kommissionen ska presentera en reviderad REACH-förordning, utan regeringen behöver börja med sin egen kemikaliepolitik. I stället för att vänta på REACH

2.0 är vårt förslag att Ebba Busch och Romina Pourmokhtari tillsammans tar fram en ny svensk kemikaliepolitik som utöver skydd för hälsa och miljö tar avstamp i konkurrenskraft och innovation för att svensk kemi ska kunna bidra till folkhälsa, välfärd och klimatomställning runt hela världen, idag och i morgon.

Jonas Hagelqvist

VD, IKEM

Kristina Neimert Carne

Ansvarig kemikaliepolitik, IKEM